

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Tabla de materii pe anul 1927 fiind apărută, se trimit abonaților în curent cu achitarea abonamentului, fără altă plată suplimentară. Acei cari nu o vor primi, sunt rugați a ne înconștiința odată cu trimiterea abonamentului prin mandat poștal.

Dim. G. Maxim. — Naționalitatea franceză după legea din 10 August 1927
Const. Alexandrescu. — O datorie de împlinit în materie electorală.
Jurisprudența Română. — Înalte Curte de Casație și Justiție, s. II.
Poprire. — Efecte. — Indisponibilitatea întregii creanțe popriro. — Tertiu poprit. — Ach. tarea debitorului poprit cu din ceace trece peste suma pentru care s'a înființat poprirea. — Poprire efectuată posterior. — Indisponibilitate relativă.
Societatea Gebrüder Renner cu Firma Frații Bochory Co)
Curtea de Apel din București s. III. Contencios administrativ
— Pensii de războiu. — Numire în funcțiune. — Cumulul pensiei cu salariul.

Naționalitatea franceză după noua lege din 10 August 1927¹⁾

b) Pierderea naționalității.

Cazurile de pierdere a naționalității franceze sunt enumerate de noul legiuitor în art. 9. El a căutat să profite de învățămintele ultimului război, care a exercitat o influență importantă asupra dreptului de naționalitate, mai cu samă în ce privește serviciul militar.

Naturalizarea în țară străină, este primul caz de pierdere a naționalității. Ea nu este opozabilă și nu'l privează pe naturalizat de naționalitatea sa anterioară decât îndeplinindu-se două condițiuni: trebuie să fi atins vârsta de 21 ani în momentul naturalizării și apoi până la expirarea termenului de 10 ani, fie din momentul încorporării în armata activă, sau a înscrierii pe tabelele de recensământ, în caz de dispensă de serviciu activ, naturalizatului nu poate pierde calitatea de francez dacă n'a fost autorizat de guvernul francez (art. 9 § 1).

Legiuitorul român prevede de asemeni pierderea naționalității prin naturalizare în țară străină (art. 36 al. a), dar nu face nici o rezervă în ce privește serviciul militar. Din acest punct de vedere socot pe legiuitorul nostru prea liberal, căci prin siste-

mul creat se poate eluda legea îndatoririi militare. Unele țări prevăd chiar denaționalizarea în caz de infracțiune la îndatorirea militară¹ bis).

Aliniatele 2 și 3 ale art. 9 prevăd un caz special de pierdere a naționalității, *opțiunea*, căreia legiuitorul nou i a dat o deosebită însemnătate.

Acest caz prevede pe francezul, căruia un stat străin îi conferă naționalitatea, în baza faptului nașterii pe teritoriul său, *jus soli*, și care poate fi autorizat de guvern de a opta pentru naționalitatea străină, dispozițiune ce se aplică și minorului care, posedând prin efectul legii, o naționalitate străină, poate fi autorizat, în acelaș mod, și după cererea sa, de guvernul francez, spre a o conserva.

Această măsură este luată de legiuitor spre a înlătura cumulul de naționalitate, care se știe că este o anomalie a dreptului ginților, și pe care toți legiuitorii trebuie să caute a o înlătura²⁾.

Ca și legiuitorul nostru, legiuitorul francez nu se ocupă de efectele pe care pierderea naționalității francezului le produce asupra soției și copiilor naturalizatului. Desigur, însă că, față cu tăcerea legii, atât la noi cât și în Franța, naționalitatea soției și a copiilor majori ai naturalizatului va rămâne neschimbată întru cât dânsii n'au cerut o asemenea schimbare.

În ce privește însă pe copiii minori, atât după legea franceză cât și după cea română este logic de a le atribui noua naționalitate a tatălui. Această soluțiune nu poate fi defavorabilă unor asemenea copii, pentru că după ambele legislațiuni, ei pot redobândi calitatea de român sau de francez, în urma îndeplinirii unor simple formalități (art. 11 leg. fr.; art. 46 leg. rom.).

Și fiindcă este vorba de efectul colectiv al influenței schimbării de naționalitate a tatălui asupra membrilor familiei, este iocul de a semnala o deosebire radicală ce este între legea franceză și cea română sub raportul naturalizării. Legea fran-

1 bis) Art. 26 al. 2 legei germane din 1913, art. 17 al. 2 legei bulgare din 1903, și art. 2 al. 2 legei austriace din 1869 (Wehrgesetz).

2) Instructions du ministère de la justice sur la nationalité, in „Recueil des lois” Sept. 1927. pag. 231.

1) Vezi *Dreptul*, No. 3 din 22 Ianuar 1838

ceză întinde efectele naturalizării asupra membrilor familiei naturalizatului, dar face o deosebire între soția și copiii majori ai naturalizatului, cărora le acordă puțința naturalizării fără condițiunea singurului, dacă întrunesc celelalte condițiuni cerute tatălui, și copiii minori, a căror naționalitate suferă influența unei atare naturalizări, după oarecare deosebiri (art. 7 leg. fr.).

Cu totul altfel sunt principiile legii române. Soția și copiii minori profită de drept de naturalizarea soțului sau a tatălui, afară numai dacă cea dintâi și-a conservat vechia naționalitate, și cu dreptul pentru minori de a renunța după majoritate la naționalitatea română, iar copiii majori sunt dispensați de stagiul dacă voese a dobândi naționalitatea română (art. 34, 35 și 9 al. b din legea română).

Socotim că dispozițiunile luate de legiuitorul român referitor la efectele naturalizării stabilesc mai nimerit condițiunea juridică a soției și a copiilor minori. El s'a inspirat de principiile propuse de Institutul de drept internațional, în 1896, la Veneția³⁾.

Ocupație în serviciu public. Aliniatul 4 al art. 9 prevede cazul pierderii naționalității de către francezul, care, îndeplinind în străinătate o ocupațiune într'un serviciu public, o conservă, cu toată injecțiunea de a o părăsi, într'un termen determinat, ce i-ar fi făcută de către guvernul francez.

Legea nouă franceză a schimbat vechia dispozițiune a legii, din 1889, după care sancțiunea era decretată în contra francezului care „a primit funcțiuni publice acordate de un guvern străin”, așa că, în fața noului text, orice întreprindere într'un serviciu public, *tout emploi*, este proibită, dacă nu este autorizată.

Legiuitorul nostru a menținut expresiunea „funcțiunea publică dela un guvern străin”, în al. d al art. 36, care prevede pierderea naționalității dacă românul n'a avut autorizația guvernului când a primit demnitatea străină. Desigur că această expresiune poate da loc la controverse, căci se lasă judecătorului rolul de a aprecia, în fiecare caz special, ce se înțelege prin funcțiune în sensul legal. Desigur că noul legiuitor francez a avut în vedere controversele ce dădeau loc aceași expresiune, prevăzută în art. 17 din cod. civ. și a adus modificarea care înlătură discuțiunile⁴⁾.

Legiuitorul francez a înlăturat al. 4 al art. 17 din cod. civil ce prescrie denaționalizarea francezului, care, fără autorizarea guvernului, va intra în serviciul militar la străini. Această dispozițiune menținută în art. 37 din noua lege română, cu drept cuvânt a fost înlăturată în legea franceză, întrucât legiuitorul francez stabilind, după cum am arătat, prohibițiunea schimbării de naționalitate fără autorizarea guvernului, când interesatul se găsește încă în perioada de zece ani dela data inscripției pe tabloul de recensământ, nu mai trebuia să prescrie

pierderea naționalității pentru ocuparea unui serviciu militar străin (art. 9 al. 1).

Măsura denaționalizării pentru primirea unei ocupațiuni străine (*emplois*) are efect strict personal; ea nu poate fi întinsă asupra membrilor familiei, decât în baza unei deciziuni a tribunalelor civile. În legea română găsim lacună asupra acestui punct, dar, desigur, că în tăcerea legii consecințele pot privi numai pe copiii minori și nu pe majori sau pe soție.

* * *

Retragerea naționalității, despre care am mai vorbit, are o importanță deosebită pentru noul legiuitor francez.

Cu toate că dobândirea unei naționalități noi, prin naturalizare, se obține după anumite reguli stabilite de lege, nu este mai puțin adevărat că în actul schimbării de naționalitate persistă voința individuală a celui care se supune unei noi suveranități. Astfel fiind, întru cât naturalizatului pierde naționalitatea de origine, Statul care l'a admis între naționali săi nu l' poate lipsi de naționalitate și a l' lăsa fără lege și fără patrie, în lipsa unui nou consimțământ.

Unele legislațiuni noi admit că întrucât concesiunea ce se dă străinului este subordonată unor condițiuni certe de loialitate și supunere către noua patrie, dacă noul cetățean, contrar așteptărilor, se dedă la acte ostile și primejdioase pentru țara care l'a primit, ea este în drept a l' retrage beneficiul ce i-a acordat.

„Pentru ce nu s'ar face și aci, în interesul Statului, zice d-l *Barthou*, ministrul de justiție, în interesantele Instrucțiuni ce însoțesc legea, o aplicațiune a vechiului adagiu „*fraus omnia corrumpit*”, cu condiție, totuși, ea această presumpțiune să nu se întindă indefinit, după naturalizare, și ea ea să fie bazată pe semne sigure. Nu este convenabil ca legiuitorul să rămână sclav principiului rigid al naturalizării definitive, când aceasta n'a fost cerută, în mod manifest, într'un scop de interes personal, decât de a beneficia de unele avantaje rezervate Francezilor, dacă solicitatorul are intențiunea sigură, râvnind această favoare, de a continua să practice în mod activ naționalitatea țării sale de origine⁵⁾).

Statul francez căutând să se apere contra naturalizărilor frauduloase, a luat și măsuri de a nu fi privați pe nedrept cei ce au drepturi câștigate; specificând astfel anume cazurile de refragere și admitând garanția intervențiunei judiciare, care, după cum se spune și în Expunerea de motive ce a însoțit legea, va apăra pe cel interesat de orice arbitrar guvernamental sau administrativ, cu toate că inițiativa instanței aparține ministrului de justiție⁶⁾.

Consacrarea legală a retragerii în timp de pace și ca sancțiune unor anumite porniri contra Statului, lipsește cu totul în legea română, care, prin art. 41, prevede retragerea naționalității pentru anumite cazuri, numai în caz de război, copîind ast-

3) „Annuaire de l'Institut de dr. int.” XV, pag. 125

4) *Weiss*, „Droit int.” I, p. 510 După-actualul regim francez angajarea într'un serviciu a unei căi ferate, expleată de o societate privată, atrage denaționalizarea.

5) „Instructions du ministre dela justice”, op. cit pag. 259

6) „Instructions”, idem, pag. 260.

fel, fără rost, dispozițiunile vechei legi din 1916⁶ bis).

Dacă în ce privește condițiunile naturalizării, legiuitorul român a arătat severitate, este de mirat că nu s'a inspirat și de necesitățile, pe care le-a creat marele război, și a luat măsuri de retragerea naturalizării numai pentru timp de război, uitând că în urma alipirii provinciilor noi au devenit români o sumă însemnată de supuși ai fostelor imperii austro-ungar și rus, în aplicațiunea dispozițiunilor binevoitoare a Tratatelor de pace din Saint-Germain en Laye, Trianon și Paris. Astfel, pericolul dobândirii unei naționalități române, de rea credință, persistă nu numai din partea naturalizaților de drept comun, ci și din partea acelor cari au devenit de drept cetățeni prin mijlocul simplu al declarațiunilor făcute de cei în drept, în baza ziselelor tratate, și fără posibilitatea vreunui control din partea Statului român⁷).

Textul francez al retragerii menționat mai sus este aplicabil tuturor străinilor cari au devenit francezi, în baza tratatului dela Versailles. D-l *Mallarmé*, raportorul legii în Camera deputaților, a spus: „Retragerea judiciară a naționalității este a fortiori admisibilă pentru indivizii cari profită de clauza unui tratat în scop de a reclama, cu duzinele de mii, o naționalitate și în privința căreia, în mod manifest, a fost imposibil de a examina individual antecedentele vieții și sinceritatea sentimentelor⁸).

Socotim că și legiuitorul nostru se va grăbi de a întinde măsura retragerii, chiar în timp de pace; neapărat, însă, că numai în urma unor garanții serioase pentru cei admiși în cetățenie, cu cercetări și drept de apărare, trecându-se competența în această chestiune la instanțele ordinare, ce posed mijloace mai intense de investigațiune și judecată⁹).

Membrii familiei celui a cărui naționalitate a fost retrasă sunt protejați prin al. 4 al art. 9 din lege care prevede că: „măsura retragerii nu poate fi întinsă asupra soției și copiilor minori decât prin deciziunea tribunalelor civile, dată în forme anumite și prescrise în art. 10“.

În rezumat, putem spune că instituțiunea retragerii astfel precum este alcătuită de noul legiuitor francez nu poate fi dăunătoare pentru noii cetățeni francezi; stabilindu-se și pentru Stat un scut puternic de apărare contra acelor cari se răsvrătesc sau dușmănesc țara care i-a primit în numărul cetățenilor.

* * *

6 bis) Este regretabil că noul legiuitor român care a adoptat în mare parte dispozițiunile legii geneveze din 21 Oct 1905 s'a ferit să admită și noua instituție a retragerii naționalității. În privința asemănării dintre legea română și cea geneveză se poate consulta: „Annuaire de législation étrangère“. 1905, pag. 418.

7) A se vedea lucrarea: „Naturalizarea în România“, pag. 154.
8) „Instructions du ministre de la Justice“ données le 13 Août 1927 aux préfets et aux parquets“, în *Recueil*, op. cit. pag. 260.

9) În aceleași instrucțiuni se arată că în legea britanică din 1918 și cea egipteană din 1926 se prevede deasemenea retragerea naționalității celor naturalizați pentru motive aualoge legii franceze, dar că textele acestor legi oferă mai puține garanții interesatilor și că denaturalizarea este pronunțată prin decret și nu prin decizie jud. cătorească.

c) *Redobândirea calității de francez* face obiectul articolului 11, care prescrie că: „individul care a pierdut calitatea de francez poate s'o recapete la orice vârstă, prin decret, numai locuind în Franța și, în caz de minoritate, fiind reprezentat în mod legal și autorizat în condițiunile legii“.

Legiuitorul român face o deosebire. Redobândirea calității de român nu poate avea loc, după art. 45, decât în caz când românul și-a pierdut această calitate prin acceptarea unei funcțiuni publice străine sau prin supușenia temporară la o protecție străină; și, numai renunțând formal la aceste, Consiliul de miniștri îi poate da autorizația de a se stabili în țară. În celelalte cazuri de naturalizare a românului în țară străină sau de legitimarea lui de către un străin, nu poate dobândi calitatea ce o pierduse decât prin naturalizare (art. 44).

Ambii legiuitori, atât cel francez cât și cel român, au menținut dispozițiunile de favoare din vechile texte, care erau bazate pe ideea că nu pot fi tratați ca și străinii, acei naționali cari, părăsind un timp țara lor, revin în vechia lor patrie. Ei însă se deosebesc în ce privește sfera de aplicațiune a redobândirii cetățeniei, căci, pe când legiuitorul francez o admite în orice ipoteză și oricare ar fi fost cauza de pierdere a naționalității, cel român prescrie recăpătarea cetățeniei numai în cele două cazuri de pierdere menționate în articolul 45. Este apoi cert că după ambele legislațiuni redobândirea se aplică atât naționalului cât și străinului naturalizat.

După al. 3 al art. 11 pot deveni francezi soția și copiii minori sau majori ai celui care a redobândit calitatea de francez, dacă fac cereri în condițiunile legii. Legea română în art. 46 se ocupă numai de copiii celui care a redobândit calitatea de român.

După cum spune d. Foleville o asemenea redobândire a vechei naționalități este o naturalizare prin beneficiul legii, așa că autoritatea competentă de a o pronunța constată numai în fapt dreptul interesatului fără a'l crea¹⁰). Ori cum am privi această constatare, redobândirea nu poate fi considerată ca o naturalizare propriu zisă și deci a'i aplica efectele ei, așa că cu drept cuvânt d. Valéry, în noua sa operă, nu împărtășește părerea ministrului d. *Barthou*, care, prin Instrucțiunile ministeriale menționate, prescrie că soția și copiii celui care a redobândit naționalitatea franceză, trebuie să fie considerați ca străini naturalizați, căror trebuie să li se aplice restricțiunea legală în ce privește exercițiul drepturilor politice, adică să nu poată fi investiți cu funcțiuni electivă, timp de zece ani dela data decretului de naturalizare¹¹). Decăderile de drepturi nu pot fi aplicate prin analogie dela un caz la altul.

Un studiu aprofundat al noiei legi franceze ar putea lămuri că legiuitorul s'a călăuzit de adevăratele principii ce domină materia. S'a ferit de a crea heimathlozat, dublă naționalitate sau suspendare a naționalității.

Și insistăm asupra suspendării, fiindcă legiuitorul român, în graba ce a pus de a modifica vechiul regim, prin dispozițiunile sale privitoare la natu-

10) *Foleville* „La naturalisation“, pag. 171.

11) *Valéry*, op. cit. pag. 81. „Instructions“, op. cit. pag. 262.

raliazre, a pus în suspensie naționalitatea tuturor celor cari solicită naturalizarea și sunt supuși la stagiul, cerându-le ca condiție primordială de a se lepăda prin act autentic de vechia lor naționalitate¹²⁾. „Dacă legea consideră naționalitatea ca bază stării civile și a capacității civile a persoanelor, după cum zice d. Zeballos, ajungem la concluziunea că suspendarea naționalității unei persoane însemnă suspendarea stării sale civile, căci ea aduce atingere relațiilor sale juridice ca tată, fiu, bărbat, moștenitor, contractant, atribute juridice ce constituie esența naționalității¹³⁾.

Și, de altminterlea, inutilitatea declarațiunii autentice din momentul cererii de naturalizare rezultă și din împrejurarea că candidatul la naturalizare este supus jurământului de credință în ziua acordării diplomei cetățenești, așa că prima formalitate a declarațiunii ce nu este cerută de noua lege franceză și nici de legea geneveză, dela care s'a inspirat în deosebi legiuitorul român, rămâne în legea română o anomalie, menită numai a aduce greutatea acelor cari râvnesc a intra în cetățenia română. Nu mai insistăm că prin acest formalism inutil se crează oameni fără patrie, pe toți acei cari sunt supuși la stagiul și pe tot timpul cât durează acest stagiul.

Dar dacă, după stagiul, le este refuzată naționalitatea română? Ei continuă aceeași situație tristă, căci de multe ori, în urma declarațiunii autentice de lepădare a vechii lor naționalități, sunt privați că au renunțat la această naționalitate și nu o au nici pe cea care au dorit-o. Măsura luată de legiuitorul român prin al. 6 al art. 7, care cere solicitantului să dovedească că a pierdut naționalitatea străină sau că o va pierde, potrivit legilor țării sale, prin efectul dobândirii naționalității române, înlătură, pe cât este posibil, dubla naționalitate în persoana naturalizaților așa că declarația de lepădare a cetățeniei străine, ce li se mai cere prin al. 2 al art. 7, care atinge acelaș scop, rămâne o creațiune neînțeleasă, cu rezultate deplorabile. Este regretabil că nici Ministrul de justiție, nici raportorul din Cameră n'au avut la îndemână argumente suficiente spre a dovedi inutilitatea și neajunsurile ce le provoacă al. 6 al art. 7 din lege, introdus de delegația Senatului și care nu figurează în anteproiectul ministerial¹⁴⁾. Revizuirea legii, proiectată de Ministerul de interne, va lua credem măsuri de îndreptare.

Concesia naturalizării, după noua lege franceză, este un act de guvernământ, absolut discreționar, ca și după legea română, așa că după ambele legislațiuni nu există un drept la naturalizare, chiar dacă solicitantul întrunește condițiunile legale.

Sistemul legii franceze este mult mai simplu; ea cere numai o cercetare administrativă în ce privește trecutul solicitantului. Legiuitorul român a inovat; a introdus Comisia de naturalizare, dar și în această privință, el a fost necomplet și a lăsat

12) Lucrarea noastră citată asupra „Naturalizării“, pag. 41 și 110.

13) Zeballos, „La nationalité au point de vue de la législation comparée et du droit privé“, III, pag. 750.

14) Articolul 1 din legea geneveză nu prevede formalitatea declarațiunii autentice. (Annuaire de legis. étr. op. cit. pag. 460).

incertitudine, căci n'a prescriș o cercetare de rigoare în orice caz și n'a precizat lămurit rolul zisei Comisiuni în chestiune de stagiul¹⁵⁾.

Am arătat că sub raportul drepturilor femeii, legea nouă franceză, de acord în parte cu cea română, urmărește tendința generală a celor mai eminente sociologi, cari socot că femeia trebuie să fie pusă treptat la nivelul bărbatului, în măsura dezvoltării culturai și educațiunii sale. Dispozițiunile legale favorabile femeii, privitoare la naționalitate, pregătesc egalitatea civilă a sexelor și sunt menite a curma situațiuni dificile care dau loc la variațiunea legislațiunilor din diferite țări. În sistemul vechiu legal, după cum a spus un distins eugetător, femeia n'avea nici o acțiune, vorbind juridic; ea era o victimă a organizațiunii sociale și a puterilor publice.

Reforma adusă de ambele legiuri, cea franceză și în parte de cea română, este de acord cu spiritul secolului. Femeia, chiar căsătorită, este liberă în alegerea naționalității; dacă ea însă dorește a și schimba naționalitatea, spre a adopta pe cea a soțului ei, și poate manifesta voința în mod liber. Din acest punct de vedere ar fi de dorit, precum am arătat, ca și legiuitorul român să fie consequent, permițând străinei care se căsătorește cu un român să și poată menține vechia naționalitate.

Conchidem că sub raportul tehnicii juridice textele noiei legi franceze sunt de o claritate remarcabilă, înlăturând controversele și căutând, pe cât posibil, a înlătura o veche lacună a legislațiunilor, în materie de naționalitate, prin fixarea precisă a unor proceduri și a unui contencios. Legea nouă română s'a ferit de a stabili norme din acest ultim punct de vedere așa că numai incidental, pe calea excepțională, instanțele judiciare sunt sesizate de variatele chestiuni la care dau loc chestiunea naționalității.

În tot contextul legii franceze nu se face deosebire între național și francez și credem cu drept cuvânt. Naționalitatea este o legătură de natură publică care intervine între o persoană și un Stat, independent dacă este vorba de un Stat național sau de un Stat simplu. În legea naționalității franceze nu este vorba de origina etnică, pur franceză sau străină, ci de toți acei cari sunt privați, sub raportul politic al Statului unitar național francez, ca francezi, că se bucură de naționalitatea franceză.

Dimitrie G. Maxim

fost președinte la Curtea de ape

15) După art. 24 din legea română cercetarea în ce privește trecutul solicitantului nu este obligatorie. Astfel Comisiunea, în lipsă unui special însărcinat de lege, cum este admis după sistemul francez, recurge de a cere informațiuni dela Siguranța generală.

În al doilea loc, prin o interpretare eronată a art. 19 din lege: „Cererile de naturalizare constatate prin încheiere de comisiune că nu întrunesc condițiunile legii nu se vor mai înainta Consiliului de miniștri“, se atribuie Comisiunii competența de a rezolva definitiv chestiunea stagiului în caz de respingere. Totuși, din lege rezultă că numai dacă Comisia găsește lipsa condițiunilor legale prescrise de art. 7 se consideră încheierea sa ca definitivă. În ce privește stagiul Comisia dă numai aviz după art. 8 din lege și Consiliul de miniștri se pronunță definitiv, căci art. 17 al 2 ne spune ritos: „În cazul art. 8 Consiliul de miniștri se pronunță asupra reducerii sau dispensii de stagiul“.

O datorie de împlinit

În legea electorală pentru Adunarea Deputaților și Senat, se disting trei organe de execuțiune: biourourile electorale județene; secțiile de votare și pe deasupra domină comisiunea centrală electorală, care funcționează pe lângă Ministerul de Justiție.

Faptul, că în toate acestea se găsesc, ca factori componenți magistrați, arată dela început intențiunea legiuitorului, de a se asigura în felul acesta, într-o chestiune de înaltă ordine socială aplicațiunea dârje, efectivă și generală a acestei legi, născută din necesitatea inevitabilă, de a asigura în viața publică formarea libertății politice în raport direct cu interesele obștești.

Se cuvine deci, ca activitatea desfășurată de aceste organe, la o epocă bine determinată, să fie fondată pe principiile nealterate ale legii, încât să suprime ori ce manifestațiune, care ar putea duce la crearea unor concluziuni caracterizate, ca fiind lipsite de respectul legalității.

Sub punctul acesta de vedere, al neobservării legii, cade fără îndoială îngăduința ce se făcu fie cărui alegător din comună urbană, cu privire la procedura votărei.

Se cere de lege, ca alegătorii aceștia să-și exercite dreptul de vot, cu cărți de alegător având asupra lor fotografia fie căruia. Unul din exponenți cei mai îndârjiți ai legii, prescrie sancțiunea expresă a nulității, a oricărei cărți cu o formă alta de cât aceia arătată de lege.

Dacă este așa, apoi îngăduința ce se făcu acestor alegători, de a exercita dreptul de vot, cu cărți cari nu purtau cel puțin un vâl, o umbră de fotografie, capătă caracterul unui postulat absolut al ilegalității.

Se pare, că starea aceasta de lucruri în toată întinderea ei, rezidă neapărat în lipsa de timp strict necesar pentru a modifica, chiar în mod grăbit conceptul juridic al legiuitorului și a fixa alte clauze obligatorii de cât cele arătate de articolul 18 din lege.

Dar, este cu totul adevărat, că legea constituie un act emanat dela o autoritate superioară, de existența căreia magistratul nu se poate atinge să-și schimbe, după împrejurările trecătoare ale momentului.

Magistratul, care încearcă desființarea sau schimbarea legii, după situațiunea prezentă a lucrurilor, calcă principiile esențiale ale constituției, cari arată că puterea judecătorească dată magistratilor de a aplica legile este cu totul distinctă, de puterea legislativă dată corporilor legiuitoare, de a face legile.

Următori, deci acestor principii magistrației, ori de câte ori se vor mai afla în fața unei chestiuni asemănătoare cu aceia arătată mai sus, trebuie să o privească dintr'un punct de vedere exclusiv stăpânitor, care să nu fie în afară nici de principiile legii electorale nici de principiile constituționale.

Atitudinea aceasta apare, ca singură indicată considerând, că orice cutezanță în viitor, de a slăbi ideea de dreptate, prin generalizarea unor cazuri

izolate, pe care le pune în discuțiune o sistemă de administrațiune ilegală, ori prin tăgăduirea realității celei mai legale procedări, — duce la slăbirea însăși a uneia din condițiunile de viață a societății. Cunoșcându-se toate acestea, se așteată din partea celor cu cădere, împlinirea datoriei de a înlătura prin lege o stare de lucruri cari prin natura lor s'a constatat, că nu pot fi de loc folosite.

Const. Alexandrescu
Jude-Președinte Ocenele Mari

JURISPRUDENȚA ROMANĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Augiența dela 18 Octombrie 1927

Președinția d-lui Oskar N. Nicolescu, Prim-Președinte

Societatea Gebrüder Renner & Co. cu Firma Frații Bochory Co.

POPRIRE.— EFECTUL.— INDISPONIBILITATEA ÎNTREGEI CREANȚE POPRIRE.— TERȚIU POPRIT.— ACUȚAREA DEBITORULUI POPRIT CU DIN CEACE TRECE PESTE SUMA PENTRU CARE S'A ÎNFIINȚAT POPRIREA.— POPRIRE EFECTUATĂ POSTERIOR.— INDISPONIBILITATE RELATIVĂ.— ART. 555 ȘI COM. PROC. CIVILĂ.

Poprirea odată efectuată în mâinele celui de al treilea are de efect de a lovi de indisponibilitate întreaga creanță poprită, astfel că dacă terțiul poprit conservă în patrimoniul său suma numai până la concurența căreia s'a efectuat poprirea și plătește restul datoriei către creditorul său—debitorul poprit—in asemenea caz terțiul este ținut în baza art. 990 cod. civil la repararea prejudiciului eventual suferit de creditorul popritor prin această plată.

Această răspundere, însă, a terțiului care a plătit ceace excedea creanța care a provocat poprirea, nu poate avea loc de cât față de creditorul popritor sau de creditorii popritori cari au intervenit până în momentul plăței, iar nu și față de popririle ce s'ar înființa posterior plăței, indisponibilitatea creanței fiind relativă iar nu absolută.

No. 327. — Admis după divergență recursul făcut de către Societatea Gebrüder Renner & Comp. și Ignatz Farcaș în contra deciziunei No. 16 din 1926 a Curței de Apel din București s. I în proces cu Firma Frații Bochory et Co.

S'au ascultat d-nii avocați Atanasovici și C. Georgescu pentru recurenți, d. avocat Sommer pentru firma intimată Frații Bochory et Co. și d-l Procuro general I. Stambulescu în concluziuni pentru casare.

Curtea deliberând.

Având în vedere că din decizia supusă recursului și din lucrările din dosar, rezultă că prin petiția înregistrată la No. 9245 din 17 Octombrie 1919, firma Frații T. M. Bochory a chemat în judecată firma comercială A. I. Berg și pe Horace C. Wilson, spre a fi obligați la plata sumei de lei 95780; că prin petițiunea înregistrată la No. 9285 din aceeași zi, firma Frații Bochory a cerut Tribunalului Ilfov Secția II-a comercială, înființarea unei popriri în mâinile firmelor „Frații Renner”

„Ignatz Farcaș” și alții din Cluj, pe orice sume ce acesteia ar avea de dat firmei A. I. Berg și Wilson din New-York, pentru asigurarea și despăgubirea petiționarei de suma de 95780 lei, cu procente și spese, cerută prin acțiunea intentată, alăturând odată cu cererea și recipisa Cassei de Depuneri constatatoare că a depus, conform legii, suma de 48000 lei, jumătate din creanță; că, cererea a fost admisă prin ordonanța prezidențială cu No. 6445 din aceeași zi, prin care s'a dispus efectuarea popririi pe cale de comisie rogatorie, prin Judecătoria ocolului Cluj; că, la 31 Octombrie 1919, firma Frații Bochory a făcut un supliment de acțiune, cerând ca debitorii săi firma A. I. Berg și Horace Wilson să fie obligați a-i plăti suma de lei 880637 pentru alte noi capete de cereri peste aceea de lei 95780, adică în total lei 976426;

Că, notarul Judecătoriei ocolului Cluj, procedând la executarea ordonanței de poprire de mai sus și nearătând în procesul său verbal din 18 Octombrie 1919 până la ce sumă se face poprirea, terții popriți au făcut cerere la Tribunalul care ordonase poprirea, de a restrânge această poprire numai până la maximum sumei de 100.000 lei, care asigură în întregime pretențiunile creditoarei, întrucât dânsii datorează debitorilor popriți suma de mai multe milioane, cari nu pot fi în întregime imobilizate, fără a le periclita bunul mers al comerțului lor; că, în urma acestei cereri, președintele Tribunalului, prin adresa cu No. 5988 din 1919, a comunicat Judecătoriei ocolului Cluj că trebuie să se specifice în procesul-verbal de poprire că poprirea nu este înființată în mod nelimitat, ci până la concurența sumei de 95780 lei, cu procente și speze; că, notarul judecătoriei s'a prezentat la 18 Noembrie 1918 la terții popriți, comunicându-le că poprirea a fost efectuată numai până la suma de 100.000 lei și că peste această sumă pot plăti toate datoriile ce au către debitorii popriți;

Că, apoi, la 28 Martie 1923, firma Bochory depunând sentința Tribunalului Ilfov cu No. 1142 din 1922, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, prin care firma Berg și H. Wilson fuseseră condamnați să plătească suma de 976426 lei a cerut Tribunalului „să poprească și să întindă poprirea deja făcută”, până la suma de mai sus, 976246 lei, cu procente și cheltueli de judecată, cerere care a și fost admisă prin ordonanța prezidențială cu No. 4096 din 5 Maiu 1923 și executată;

Că, în urma cererii făcută de firma creditoare, Tribunalul a validat poprirea asupra întregii sumi prin sentința cu No. 1288 din 25 Maiu 1925, confirmată în apel de Curtea de Apel din București, Secția I-a, prin decizia No. 16 din 1926, atacată la rândul ei cu recursul de față de către firmele poprite Frații Renner și Ignatz Farcaș;

Având în vedere că înaintea instanței de fond, recurențele au cerut ca validarea să fie admisă numai pentru suma de 100.000 lei, valoarea primei popririi, de oarece posterior acestei popririi și în afară de suma de mai sus, recurențele achitase întreaga datorie către creditorii lor din America, iar cererea de a se popri și de a se extinde poprirea până la suma de lei 976426, echivalează cu a doua

poprire, distinctă și făcută posterior achitărei datoriei;

Că, instanța de fond a înlăturat această susținere și a validat poprirea pentru întreaga sumă de 976426 lei, argumentând că poprirea are de efect de a lovi de indisponibilitate totală întreaga creanță ce se află în mâinile terților popriți; că întrucât tribunalul prin jurnalul din Octombrie 1919 nu a limitat poprirea, ci a precizat numai și a indicat suma până la concurența căreia să se înființeze poprirea, notarul nu putea să comunice terților popriți că pot plăti debitorilor ceea ce trecea peste suma de 100000 lei; că, numai atunci terții popriți puteau plăti valabil datoria lor, când ei ar fi consensnat în prealabil valoarea creanței în baza căreia s'a făcut poprirea; că, cea de a doua cerere a firmei creditoare nu constituie o a doua poprire, ci numai o extindere a celei dintâi, făcută cu caracter conservator, care lovește de indisponibilitate întreaga creanță, așa că deși indisponibilitatea este relativă, acest caracter al ei nu are niciun efect în speță;

Considerând că, după principiile de drept ce guvernă materia popririi, poprirea odată efectuată în mâinile celui de al treilea are de efect de a lovi de indisponibilitate întreaga creanță poprită, în acest sens că nici terțiul poprit nu mai poate face o plată valabilă în mâinile creditorului său, și nici debitorul urmărit nu mai poate dispune de creanța lui, indiferent de cuantumul creanței în virtutea căreia s'a făcut poprirea, față de suma ce terțiul poprit datorează debitorului poprit;

Că, dacă terțiul poprit conservă în patrimoniul sau suma până la concurența căreia s'a efectuat poprirea și plătește restul datoriei către creditorul său — debitorul poprit — în asemenea caz terțiul este ținut în baza art. 998 cod. civil la repararea prejudiciului eventual suferit de creditorul popritor prin această plată;

Considerând însă că această răspundere a terțiului care a plătit ceea ce excedea creanța care a provocat poprirea, nu poate avea loc decât față de creditorul popritor sau de creditorii popritori cari au intervenit până în momentul plății, iar nu și față de popririle ce s'ar înființa posterior plății, indisponibilitatea creanței fiind relativă iar nu absolută, principiu ce rezultă și din desbaterile parlamentare ce au avut loc asupra materiei popririi cu ocaziunea revizuirii codului de procedură civilă din 1900;

Considerând, în speță, că este constant că firma Bochory a cerut și s'a admis în 1919 poprirea în baza acțiunii ce intentase cu depunerea cauțiunii cerută de art. 455 alin. b cod. proc. civilă, pentru suma de 95780 lei; că, în 1923, aceeași firmă a cerut înființarea popririi pentru o altă sumă, 976426 lei, în baza sentinței definitive a Tribunalului Ilfov, Secția II-a Comercială, cu No. 1142 din 1922, fără cauție, conform aliniatului a al art. 455 codul proc. civilă;

Considerând că astfel fiind, nu poate fi vorba în speță de o singură poprire, cum în mod greșit a decis instanța de fond, ci de două popriri, și anume una din 1919 cu caracter conservator pentru o anu-

me sumă și întemeiată pe o acțiune intentată și pe o cauțiune depusă; iar cealaltă, din 1923, pentru o sumă mult mai mare, în bază de sentință definitivă investită cu titlu executoriu și constituind o măsură de executare, deci două cereri deosebite, cu obiect și cauză diferite;

Considerând că din decizia supusă recursului rezultă că este necontestat de către creditorul popritor că terții popriți, recurenții, au conservat în întregime și ținut la dispoziția creditorului popritor suma corespunzătoare creanței în virtutea căreia s'a efectuat prima poprire, și că au plătit sumele ce mai datorau creditorilor lor — debitorii popriți — anterior înființării celei de a doua popriți din 1923;

Că, în asemenea condițiuni, față cu principiile mai sus expuse, recurenții nu au a răspunde decât de acoperirea creanței de 95780 lei, cu procente și speze, pentru care s'a efectuat prima poprire, iar pentru acoperirea creanței în baza căreia s'a făcut cea de a doua poprire, ei nu puteau fi ținuți a răspunde decât în măsura și până la concurența sumei ce ar mai fi avut de plătit debitorilor popriți în momentul înființării celei de a doua popriți, dacă ei nu ar fi fost achitați, căci indisponibilitatea rezultând din prima poprire fiind relativă, nu putea profita celei de a doua popriți;

Că astfel fiind, instanța de fond decizând contrariu, a comis un exces de putere și a violat legea, pronunțând astfel o decizie casabilă;

Că dar motivele I, II și III de casare sunt fondate din acest punct de vedere, așa că recursul urmează să fie admis, iar cauza trimisă la aceeași Curte de Apel spre a fi din nou judecată în conformitate cu art. 52 din legea Curții de Casație, fără a mai fi necesar de a se discuta și celelalte motive de casare.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III

Audiența dela 18 Ianuarie 1928

Președinția d-lui Barbu Brezeanu, președinte

N. Popovici cu Casa generală de Pensii

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — DATORII CĂTRE STAT. — URMĂRIREA LOR. — ACT ILEGAL. — DACĂ POATE FI ATACAT NUMAI PE CALEA CONTESTĂRII. — ART. 34 DIN LEGEA DE URMĂRIRE. PENSII. — INVALID DE RĂZBOI. — NUMIRE ÎN FUNCȚIUNE. — CUMULUL PENSIIERII CU SALARIUL FUNCȚIUNEI. — DACĂ ÎN CUMUL INTRĂ ȘI SPORUL DE SCUMPETE. — ART. 31 DIN LEGEA PENSILOR DIN 10 APRILIE 1920 ȘI ART. 40 DIN LEGEA I. O. V. DIN 4 MAI 1927.

I. Cu toate că potrivit art. 34 din legea de urmărire, cei urmăriți în averea mișcătoare pot face contestații în contra măsurilor de urmărire în termen de 10 zile dela data urmăririi sau afișării procesului-verbal de sequestru, de aci însă nu rezultă că prin aceasta legiuitorul a voit să le închidă calea unei acțiuni în contencios administrativ când actul pe baza căruia se face urmărirea ar fi ilegal, ci legiuitorul a voit numai ca să dea celor ur-

măriți o cale mai sumară de apărare în contra urmăririi ce li se face și la care au facultatea de a renunța pentru a-și valorifica drepturile pe calea contenciosului administrativ.

2. Potrivit dispozițiilor art. 31 din legea pensiunilor și a interpretării care rezultă din textul art. 40 din legea din 4 Mai 1927 pentru modificarea legii pentru înființarea Oficiului Național I. O. V., rezultă că ofițerii invalizi de război pot primi nu numai salariul funcțiunei în care au fost numiți independent de pensiuine, ci și indemnitatea de scumpete curențată atât la salariu cât și la pensiuine; iar dacă prin art. 133 din regulamentul legii de pensiuine se dispune că nu se poate cumula și alocațiunea de scumpete, acest text nu-și poate primi însă aplicarea de oarece dacă regulamentele pot desluși înțelesul legii și lămuri modul de aplicare al ei, nu pot însă crea distincțiuni și excepții pe care legea nu le prevede.

No. 13. — Admisă cererea făcută de Nicolae Popovici în conformitate cu legea contenciosului administrativ în proces cu Casa Pensiiilor.

Curtea,

Asupra acțiunei de față intentată cu petiția înregistrată la No. 15008 din 15 Noembrie 1927 de către N. Popovici, locotenent invalid de război priu care cere ca potrivit legii pentru Contenciosul Administrativ să se anuleze deciziunea Ministerului de Finanțe cu No. 31402 din 1927 și ea consocință să fie obligată Casa Generală de Pensiuine a funcționarilor publice să-i achite pensiuinea și suplimentul de scumpete așa cum i s'a recunoscut prin deciziia civilă a curții de Apel din București sec. III cu No. 147 din 26 Mai 1926.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

Prin deciziia acestei curți cu No. 147 din 26 Mai 1926, dată în urma apelului făcut de locotenentul invalid N. Popovici în contra deciziunei cu No. 1541 din 1924 a comisiei pentru constatarea drepturilor la pensie de pe lângă Ministerul de Finanțe, i s'a recunoscut acestuia cu începere dela 24 August 1924 dreptul la pensiuinea gradului de locotenent de 900 lei lunar, plus indemnizarea de 1600 lei plus 1/5 adică în total 3000 lei lunar.

În baza acelei deciziuni liberându-se reclamantului carnetul de pensiuine cu No. 7516 acesta a încasat sumele ce i se cuveneau, pensia de bază și sporul — până la data de 1 Ianuarie 1927, când reclamantul prezentându-se să încaseze pensiuinea i s'a refuzat pe motiv că D-sa fiind și avocat la Primăria Capitalei unde primește pe lângă salariu și sporul de scumpete nu mai putea primi acest spor și la pensia de bază.

La 29 Octombrie 1927, Ministerul de Finanțe întemeiat pe acest motiv și pe referatul Direcțiunei Generale a Casei de Pensiuine dă deciziunea cu No. 31402 prin care obligă pe reclamantul de astăzi Nicolae Popovici să restituie Casei de Pensiuine suma

de 103272 lei încasată pe nedrept plus pensiunea sa de bază de 3000 lei aplicată drept amendă.

Această decizie este atacată astăzi în fața acestei Curți de către reclamantul N. Popovici pe baza legii Contenciosului Administrativ.

Având în vedere că Ministerul de Finanțe se opune în primul rând la admiterea acțiunii reclamantului susținând că această acțiune ar fi inadmisibilă, întrucât reclamantul trebuia să atace decizia de mai sus a Ministerului de Finanțe pe calea contestației conform art. 34 din legea de urmărire.

Considerând că deși într-adevăr potrivit art. 34 din legea de urmărire, cei urmăriți în avcrea mișcătoare pot face contestațiuni contra măsurilor de urmărire în termen de 10 zile dela data înmânării sau afișării procesului-verbal de sequestu, de aci nu rezultă însă, că prin aceasta legiuitorul a voit să le închidă calea unei acțiuni principale în contencios administrativ, când actul pe baza căruia se face urmărirea ar fi ilegal, ci legiuitorul a voit numai ca să dea celor urmăriți o cale mai simară de apărare în contra urmăririi ce li se face și la cari ai prea bine facultatea de a renunța pentru a-și valorifica drepturile pe calea contenciosului administrativ.

Că astfel fiind, opunerea Ministerului de Finanțe de a se admite acțiunea reclamantului ca fiind inadmisibilă este nefondată și Curtea urmează deci a examina acțiunea în fond.

Având în vedere că în fond reclamantul susține că în mod greșit s'a decis de Ministerul de Finanțe prin decizia a cărei anulare se cere, că D-sa nu are dreptul de a încasa sporul de scumpete și de la salariul și la pensie, de oarece prin art. 31 din legea de pensii se stabilește o derogare în favoarea pensionarilor invalizi de război, dela dispozițiunile legii cumulului, aceștia putând primi salariul sau retribuțiunea independent de pensie și deci și sporul de scumpete, mai ales că legea din 4 Mai 1927 pentru modificarea legii pentru înființarea Oficiului Național I. O. V. prin art. 40 care are un caracter interpretativ, adaugă precis că invalizii și văduvele de război pot primi salariul independent de pensie, ca indemnitate de scumpete convenită atât la salariu cât și la pensie.

Având în vedere că Ministerul de Finanțe susține că reclamantul nu poate pretinde dreptul de a încasa sporul de scumpete și la salariu și la pensie, și deciziunea Ministerului de Finanțe este legal dată în această privință, de oarece dacă art. 31 din legea pensiunilor dela 1 Aprilie 1920 arată că se poate cumula salariul sau retribuțiunea cu pensiunea, nicăeri însă legea nu spune că se poate și cumula alocațiunea de scumpete, ci din contra art. 133 din regulamentul legii vine și specifică în mod lămurit că nu se poate cumula scumpetea, iar dispozițiunile art. 40 din legea pentru I. O. V. din 4 Mai 1927 nu pot fi invocate în speță, de oarece această lege este posterioară și prin nici o dispozițiune legiuitorul nu i-a dat putere de lege interpretativă.

Având în vedere că chestiunea deci pe care Curtea, este chemată a o rezolva prin acțiunea de față este aceea de a se ști dacă ofițerii invalizi de

război, pot, potrivit legii pensiilor, primi nu numai salariu independent de pensie și indemnitatea de scumpete convenită atât la salariu, cât și la pensie.

Considerând că potrivit art. 31 din legea pensiilor intrată în vigoare la 1 Aprilie 1920, ofițerii invalizi de război vor putea fi numiți cu preferință în orice serviciu al armatei sau diferitelor autorități militare publice, putând primi salariul sau retribuțiunea independent de pensie, fără a face nici o distincție între salariul și pensia de bază și sporul de scumpete și fără a excepta acest spor de la cummul pe care-l admite între salariu și pensie, astfel că sporul de scumpete făcând parte integrantă din salariu și pensie urmează în mod logic, că din moment ce legiuitorul a admis cummul între salariu și pensie a admis implicit și cummul indemnitației de scumpete convenită atât la salariu cât și la pensie.

Considerând că dacă prin art. 133 din regulamentul legii de pensie se dispune că nu se poate cumula și alocațiunea de scumpete, acest text nu-și poate primi însă aplicațiunea, de oarece prin regulamentele făcute de autoritățile administrative se pot numai desluși înțelesul legii și lămurii modul de aplicare al ei, iar nu-și creea distincțiuni și excepții pe cari legea nu le prevede.

Considerând că interpretarea art. 31 din legea pensiilor în sensul că acest text admite și cummul indemnitației de scumpete convenită atât la salariu cât și la pensie rezultă și din dispozițiunile art. 40 din legea pentru modificarea legii pentru înființarea Oficiului Național I. O. V. din 4 Mai 1927 care dacă nu are putere interpretativă, arată însă destul de lămurit intenția legiuitorului, când a legiferat cu privire la situația care trebuie creată pentru invalizii și văduvele de război.

Considerând că într-adevăr prin articolul sus citat se spune lămurit că invalizii de război au dreptul de a fi primiți cu preferință în funcțiuni de diferite autorități putând primi salariul independent de pensie cu indemnitatea de scumpete convenită atât la salariu cât și la pensie, iar în expunerea de motive care însoțește legea, se găsește scris: „Tot prin prezentul proiect de lege s'a precizat mai bine natura avantajilor acordate invalizilor, orfanilor și văduvelor de război”, deci prin textul art. 40 din legea pentru I. O. V. din 4 Mai 1927 legiuitorul nu a înțeles să creeze dispozițiuni noi cu privire la dreptul invalizilor de a cumula salariul cu pensiunea, ci numai de a preciza mai bine natura aceluia avantajii, care după cum o spune textul legii este de a îngloba în cummul și alocațiunea de scumpete.

Că pentru toate aceste considerații, Curtea urmează a decide că legiuitorul prin art. 31 din legea pensiilor admitând în ce privește pe invalizii de război cummul salariului cu a pensiunii, a admis implicit și cummul indemnitației de scumpete convenită atât la salariu cât și la pensie, astfel că acțiunea reclamantului are a fi admisă.

Pentru aceste motive, redactate de d. Consilier S. Rădulescu, admite cererea.

Semnați: B. Brezianu, C. M. Ionescu, S. Rădulescu.